Ч. 152. Львів, субота, дня 11. грудня 1915. Рік I.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна примірника 6 сот. На провінції 8 сот. В занятих територіях 4 коп.

політична, економічно-суспільна й літературна ґазета.

Виходить що дня рано.

Умови передплати у Львові:

На рік	18·— К.
„ півроку	9·— „
„ чвертьроку	5·— „
„ місяць	1·80 „

В краю і державі:

На рік	24·— К.
„ півроку	12.— „
„ чвертьроку	6·— „
„ місяць	2·40 „

За границею:

В Німеччині	28 мар.
В Америці	8 дол.
В инших державах	40 фр.

Реклямації вільні від почтової оплати. Рукописі приймаєть ся лиш оплачені, а звертаєть ся тільки важнійші і застережені. — „Українське Слово" продають всі бюра по цілім краю.

Адреса редакції й адміністрації: ЛЬВІВ, ул. Руська 3. Експедиції: Бляхарська 11.

Ціна оголошень:

За оголошення числимо за одношпальтову стрічку або її місце 20 сот. Надіслане 50 сот. за стрічку, а в оповістках 40 сот., в редакційній части 60 сот. Повідомлення про вінчання, заручини і т. д. 1·50 К. за стрічку, найменше 4 К. Дрібні оголошення за слово 6 сот., найменше 60 сот. Слова товстим або розстріленим друком числимо подвійно. Сталі оголошення за окремою умовою. — За зміну адреси платить ся 50 сот.

З ЗАСІДАНЬ ПАРЛЯМЕНТІВ.

Німецький парлямент.

Канцлєр про недолю Сербії. — Вільна дорога на схід є граничним каменем війни. — Канцлєр про грецьку політику. — Дотеперішний вислід війни. — Адміністрація в занятих областях. — Шкільництво в Польщі — Канцлєр про мир. — Однозгідність німецьких і австрійських соц.-дем. — Соціялістична інтерпеляція про мир. — Відповідь Канцлєра. Посол Лїбкнехт має голос.

БЕРЛІН (Ткб). Саля і трибуни переповнені; в льожі диплььоматів засїли амбасадори Австро-Угорщини, Туреччини і Америки.

Після відчитання впливів, забрав голос канцлєр держави Бетман Гольвеґ.

Передусїм дав він короткий погляд на положеннє. Представив обіцянки, роблені Болгарії, щоб приневолити її до виступлення по стороні держав почвірного порозуміння. Вказав на судьбу Сербії, що стоїть в союзї з державами почвірного порозуміння. В наслїдок довіря в обіцянки Ґрея, що Анґлїя дасть своїм приятелям всяку поміч, Сербія дійшла до сього, що нині більша часть її війська є знищена. В друге малий народ впав жертвою західних держав. Канцлєр висказав признаннє для австро-угорських та болгарських військ, котрі ра ом з німецькими освободили Дунай та привернули полученнє з Турцією.

Надії ворогів, що Дарданелї впадуть, оказались даремними. Вільна дорога на схід є граничним каменем тої війни. Поминувши військові згляди, треба зазначити, що полученнє з Турцією віддає дуже важні услуги під господарським зглядом. То що вороги осередніх держав втратили під військовим та політичним зглядом на Балканах, старають ся відбити політикою насильства супроти осередних держав. Канцлєр представив зусилля роблені державами почвірного порозуміння в Атенах та заявив, що грецьке правительсво мимо тяжкого положення, в якому находить ся, є рішене дальше берегчи невтральність. Вкінцї Канцлєр дав погляд на мілїтарне положеннє. На сходї наші війська разом з австро-угорськими займають оборонні лїнії, і є готові посуватись дальше вперід. Вправдї на заходї французькі і анґлїйські війська своїми наступами, підприниманими з найбільшою погордою смерти, в поодиноких місцях дещо втиснулись в наш фронт, та зусилля проломання за всяку цїну нашого фронту остались без успіху.

Подібно як на заходї і на італїйськім фронтї оборонні австро-угорські становиска остались ненарушені, Що ворогови вдалось замінити в купу румовища супокійне місто, котре хотів освободити, то з певністю не є се винагородою за італїйські невдачі.

Відтак вказав канцлєр на змагання правительства, щоб вдержати господарське життє не тільки в Німеччинї, але також і на занятих областях. В Польщі, на Литві, в Курляндії застали ми прямо розпучливий стан Ми мусїли постаратись о зорґанізованнє в Польщі нової полїційної і комунальної адміністрації, о покликаннє до життя нової судейської орґанізації, о управильненнє цїлковито занедбаних санїтарних відносин, головно по містах. Все те ми перевели. Не є се легка річ в краю, в котрім міста з населеннєм понад пів мілїона, не мають водопроводів і каналїзації, де правительство вважало за підрядну річ поборювання пошестей.

В великих промислових містах застали ми тяжкі апровізаційні відносини, та тяжке виживленнє населення. Та всї ті трудности скоро ми усунули. Ми зорґанїзовали нову лїсову адміністрацію, вибудовали понад 4000 кільом. нових доріг та ряд нових зелїзничих лїній. Як звісно, Польща під російським панованнєм не мала свобідного заряду.

Ми завели міську ординацію, що покликує до співділання в полїтичнім життю всїх горожан та дали громадам спромогу рішати про себе. Нові міські кооперації виявили охоту використати признані їм права в користь міст. Всюди розпочалась шкільна наука. В місце російського язика в початковій науцї запроваджено рідну мову дїтей. В Варшаві отворено польські народні заведення — університет і політехніку.

Ще в лютім 1915. російські власти відкинули внесок о дозвіл на польські виклади в університетї мимо манїфесту Миколи Миколаєвича.

Мої панове, се тільки кілька примірів нашої адміністраційної діяльности в окупованих краях. З певністю не було случаю в історії, щоб підчас війни переведено за фронтом так велику мирову працю.

Мильним є переконаннє ворогів начеб Німеччині загрожував безпосередно голод. Бесїдник вказав на донесення дневників, котрі приписували ріжним особам в Німеччині намір жебрати о мир. Булоб образою, колиб старано ся вмовити в нас, що відносячи одну по другій побіду, будучи в глубині краю ворога, малиб ми уступати неприятелеви під зглядом витревалости і внутрішної моральної сили.

Ведемо накинену нам ворогами війну, доведемо її до кінця, чого вимагає від нас будуччина Німеччини. (Горячі оплески на салї і ґалєрії).

Соц.-дем. Шайдеман узасаднював інтерпеляцію в справі мирових переговорів, підчеркуючи, що про мир може говорити тільки той, котрий є сильним. В імени братнього сторонництва в Австрії заявляє бесїдник, що соціялїстичне сторонництво в Австрії солїдаризуєть ся з сторонництвом в Німеччинї що до оборони вітчини і мира. Хто паралїжує мирові старання, поповнює злочин супроти людськости. З сеї причини є його обовязком спитати канцлєра, серед яких услівій є готов розпочати мирові переговори. Се питаннє є тім більше оправдане, що німецький народ є досить сильний та рішений боронити і дальше відчину.

Канцлєр Бетман Гольвеґ у відповіди вказав на незвичайні успіхи, які осягнули осередні держави, розбиваючи всї надії неприятелів. Вказує на важний факт получення з Туреччиною, через що загрожені є найбільше чутливі місця анґлїйської держави. Нїхто однакож з неприятелів не виступив з мировими предложеннями, противно Німеччині приписувано навязання мирових предложень Заки канцлєр держави зможе говорити про власні мирові услівя, мусить знати про услівя мира неприятеля.

Ворог до нинї ще голосить девізу, що Нїмцї мусять бути знищені, що пруський мілїтаризм мусить бути зломаний, Альзація і Льотаринґія мусять бути віддані Франції, а Польща Росії. Та положеннє неприятеля не відповідає його цїлям і намірам. В послїдніх часах проклямовано ідею военного вичерпання. Канцлєр вказує, як мильна є надія ворогів, щоб могли одолїти нас під мілїтарним зглядом, супроти тих небувалих успіхів на полї битви. Німмеччина не бере на себе відвічальности за дальшу нужду, яка спадає на Европу і світ, не бере відвічальности за се, що війна продовжуєть ся в нескінченість. Ведемо накинену нам війну не тому, щоб поневолювати чужі народи, але щоб боронити своє життє та власність.

Війну сю може закінчити тільки мир, котрий по людським обчисленям не допустить до нової такої війни. (Оплески)

На внесок соц.-дем. Гаасого приступлено до дискусії над інтерпеляцією.

Посол центра д-р Спон заявляє, що його сторонництво зі супокоєм та вірою в Бога очікує хвилї, коли будуть можливі мирові переговори, що запоручать тревало господарські, фінансові, мілїтарні і політичні інтереси Німеччини.

Президент заявляє, що внесок в справі замкнення дискусії принято. Супротивились сьому соц.-дем. посли. Вивязалась довша реґулямінова дискусія, котрої вислїдом був внесок, що домагаєть ся поновного отворення дискусії.

Соц. дем. посол Ляндсберґ висказав вдоволеннє, що канцлєр держави не вжив слів, якими послугував ся Бріян і Аскіт. П. Лїбкнехт кличе: Прецїнь! Прецїнь!

П. Ляндсберґ: Або мусите бути иншої гадки, або належить се приписати відмінній будові вашого слуху, зглядно устрою. (Бурливі оплески).

П. Ляндсберґ заявив, що в бесїдї канцлєра не добачує неслушних услівій мира. Нинї диплььомат не може відкидати розпочаття мирових переговорів виходячи з тої точки погляду, що вони можуть бути вважані як ознака слабосильности. Всї змагання відзискати Альзацію і Льотаринґію остануть без успіху.

На тім покінчилась дискусія над інтерпеляцією.

На внесок президента уповажнено президію означити речинець найблисшого засїдання.

П. Лїбкнехт протестував серед загального непокою в палатї в справі поступовання президента та домагав ся, щоб відбулось повне засїданнє.

Палата приняла внесок президента. На сім засїданнє замкнено.

— —

Угорський сойм.

Ґр. Апоній про мир.

БУДАПЕШТ. (Ткб.) В угорськім соймі в дискусії над буджетовою провізорією ґр. Аттоній заявив: Мусимо сказати отверто, що не ведемо дальшої війни з якої небудь амбіції, ані засліплені нашими побідами, але тому, що ми є готові заключити мир в тій хвилї, в котрій наш-

дефензивні цілі будуть запевнені і в котрій наші вороги прийдуть до переконання, що є в їх інтересі покинути безуспішні проби здійснення їх плянів. Доки неприятель не прийде до того переконання, ми є готові провадити накинену нам війну.

Урядові воєнні звідомлення.

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

На західнім фронті.

Живі бої артилєрії на ріжних місцях фронту головно у Фляндрії і в околиці горба ч. 193 на північний схід від Sonain.

На південь від Baquame приневолили ми французький літак до упадку; цілу залогу полонено.

На східнім фронті.

Окрім поодиноких боїв стеж, нема нічо до звідомлення.

На сербськім фронті.

Бої на південь від Плевлє і Сєніци та коло Іпек ідуть успішно дальше. Болгарські війська заняли Діякову, Дебру, Струґу і Охріду. Бої над Вардаром мають користний перебіг.

Начальна управа армії.

З ГОЛОВНОЇ БОЛГАРСЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 7. грудня 1915.

Наші війська переслідують дальше Французів по обох сторонах Вардару. Ми заняли зелізничу стацію Деніркану та находимось 12 кільометрів на схід від сеї місцевости. Наші війська заняли село Грабіці. Там вивязала ся дуже завзята борба, що тривала до півночі. Одна з наших кольон заатакувала французький баталіон коло села Петрово на південь від зелізничої стації Гудово, розігнала його в рукопашному бою та здобула цілий табор баталіону.

Наші війська, що оперують на південь від Струміци, посунулись вперід на південь від Костуріни та атакують Французів і Анґлійців на цілім фронті.

Ми полонили 114 Анґлійців, здобули дві гармати, самоходи з амуніцією і один машиновий кріс. Бої йдуть дальше.

Наші кольони, що посувають ся з Кічева і Монастиру до Охріди, зійшли в долину Охріди та заняли місто Охріду.

На чорногорсько-сербськім фронті дальше збираємо воєнні трофеї:

Коло Діякови здобули ми 18 гармат, 100 амуніційних возів, 18 самоходів і много иншого воєнного матеріялу.

Европейська війна.

Греція перед рішенням.

Грецький штаб в Солуні. — Голос короля Константина в справі невтральности Греції. — Нема болгарсько-грецького договору.

ЛЮҐАНО. (Ткб.). До італійських дневників доносять з Атен: Представники грецького ґенерального штабу відїхали до Солуня, щоб з анґлійським та французьким штабом обговорити подробиці приязного полагодження справи.

БЕРНО ШВАЙЦАРСЬКЕ. В справі вістей про зорґанізованнє в Солуні мішаної комісії в ціли провірення всіх спірних квестій, довідуєть ся париський дневник „Petit Parisien“, що Анґлія і Франція є готова упраавнити деякі з тих квестій в дорозі переговорів між військовими властями, однак важні проблеми мусять рішити дипльомати в Атенах. Доси справа побуту анґлійсько-французьких військ на грецькій области не є ще розвязана.

АМСТЕРДАМ, (Ткб.). По донесенням одного з тутешних дневників, справодавець „Таймсу“ в Атенах був на авдієнції у короля Константина. Король заявив, що він хоче вдержати за всяку ціну Грецію від нещастя европейської війни. Політика почвірного порозуміння на Балкані не була точно опреділена. Принявши, що Греція булаб до него прилучилась, а почвірне порозуміннє булоб відтак рішилось вислати менше війська, та усунилось, тоді з Грецією сталось булоб се, що з Бельґією. Король заявив далі, що Греція своєю льояльностю супроти почвірного порозуміння покинула властиво вже невтральність та наразилась на евентуальність, що осередні держави моглиб виступити з подібними жаданнями як і почвірне порозуміннє. Сербсько-грецький договір предвиджував тільки сей случай, що оден з тих двох країв буде заатакований Болгарією. В нинішних обставинах поміч Греції для Сербії не малаб великої вартости а в вислїдї булиб два краї знищені, замість одного. Король заявив, що нема ніякого договору між Болгарією а Грецією. Почвірне порозуміннє не потрібує боятись Греції, та Греція не може вязатись, як довго не знає про цілі почвірного порозуміння, — однак під ніяким услівєм не покине невтральности.

Кінець Сербії.

Голод в сербській армії. — Дороги відвороту відтяті. — Покликаннє 15 і 16 лїтних до служби, — Надії на Італію.

ЖЕНЕВА. „Corriere della Sera“ доносить, що сербські війська цілими полками гинуть з голоду. Сербська армія вже не має ніякої дороги до відвороту.

БУКАРЕШТ. По інформаціям сербського посла, Путнік стараєть ся зібрати разом останки сербської армії, доповнити її 15 і 16 літними і в той спосіб зорґанізувати 150.000 армію. Ся армія скріплена італійськими військами буде могла пізнійше виступити.

З Росії.

Відроченнє думи і державної ради. — Хвостов міністром внутрішних справ.

ПЕТРОГРАД. Царський указ відрочує по причині надзвичайних обставин речинець скликання державної ради і думи, котрі мались зібрати на так довго, аж комісії обох палат покінчать приготовні праці до тимчасових нарад над буджетом.

ПЕТРОГРАД. Управитель міністерства внутрішних справ Хвостов зістав іменований міністром внутрішних справ.

Німецько-американські взаємини.

Німеччина закуплює в Зєдинених державах товари. — Зєдинені держави бажають відкликання німецьких військових аташе з Вашинґтону.

ЛЬОНДОН. (Ткб.). До „Таймсу“ доносять з Нового Йорку, що Німеччина правдоподібно замовила в Зєдинених державах товарів на 100,000 долярів, котрі мають бути достарчені в 60 днів по закінченню війни. Замовлено мідь, бавовну, вовну, солонину, пшеницю, рільничі знаряди і т. п. товари. Ті товари є вже готові. Мають вони бути зложені в маґазинах недалеко атлянтійських портів, де стоїть на якорі много німецьких торговельних кораблів.

БЕРЛІН. (Ткб.). Зєдинені держави висказали бажаннє, щоб відкликано військового аташе і аташе маринарки німецької амбасади в Вашінґтоні. Позаяк доси нема подробиць про причини просьби американського правительства, неможна ще провірити, які згляди приневолили американське правительство до сього кроку.

Мирові відгуки.

Папа про свої безуспішні мирові заходи. — Загальні услівя мира. — 20.000 мирових телєграм до Вільзона.

РИМ 8. грудня. На вчерашньому тайному засіданню папського консистора, виголосив папа бесіду, в котрій, по італійським жерелам заявив, що мимо сього, що старав ся всіми силами, щоб приспішити заключеннє мира, — нещасна війна тріває дальше. Письмо папи до народів, що ведуть війну і до їх начальників на початку війни, принято вправді з пошаною, однак не викликало воно бажаних наслідків.

Св. Отець чуєть ся на підставі свого апостольського уряду знова приневоленим вказати на одиноке средство, котре допровадилоб до вгашення сеї страшної пожежі, та запевнило справедливий та тріваляй супокій. Дорога, що веде до того щасливого вислїду є така сама, як вибрано серед подібних обставин, як то вказав папа в своїм листі.

Дорогою сею є, щоб в безпосередній або посередний вимінї гадок представлено охотно та свобідно жадання, покинувши неможливі постуляти, а застановлено ся над можливими та слушними жаданнями, в разї потреби при слушних рекомпензатах та умовах.

Подібно, як і при всіх инших людських спорах, котрі полагоджують самі ті, що ведуть спір, є річю конечною, щоб одна і друга сторона в деяких точках уступила та зрекла ся сподіваних користей.

Се повинні зробити всї, хоть би мали понести жертви, щоб тільки не брати супроти Бога і людськости сої страшної відвічальности за дальше треваннє сеї різні, котра при дальшому треванню спричинилаб упадок тої культури, до котрої піднесла Европу христова релїгія.

КОЛЬОНІЯ. „Kölnische Zeitung“ доносить: По донесенням „National Tidende“ одержав президент Вільзон в протягу падолиста 20.000 взівань телєграфічних, щоб спільно з иншими невтральними державами привернув мир.

ІВАН КАЛИНОВИЧ.

Німецька преса про нас.

(За місяць жовтень с. р.)

(Далї).

В загалї — „воєнних“ малюнків зі східнього терену появляєть ся в послїдних часах розмірно богато, та ми зареєстровуємо тільки ті, де мова про нашого хлібороба або де описуєть ся нашу землю — знищену ворожою інвазією. До таких малюнків належить воєнний образець д-ра Даммерта: „Bei den deutschen Truppen in Osten“, який помістив „Dresdner Anzeiger“ (в ч. з 17. жовтня, № 288), де представляє автор життє німецьких жовнірів над Припетею та подає характеристику українського мужика.

До ряду таких белетристичних творів воєнної доби слїд причислити роман д. Курта Матулля п. з.: „Der Fliegerkurier von Przemyśl“, що друкував ся через жовтень в лїтературному додатку „Heider Anzeiger“ (виходить в Гайде-Гольштайн) від числа 231.—261, (3. жовтня до 6. б. м.), Коли мова про отсю часопись то замітити треба, що в тому дневнику, а саме — в числї з 9. жовтня № 237. помістила редакція незвичайно цікаву статтю п. з.: „Russlands schwächste Stelle“ — де саме обговорюєть ся утворенне самостійної української держави. — На початку статті — автор поясню читачам, що Росія в суті річи складаєть ся з численних народів, а тільки з 40% корінних Москалів, а іменно: з 16% Українців, 6% Поляків і з 38% инших народів-„інородців“, яких московська статистика причисляє до ряду „настоящих русских“. Українці становлять gross европейського населення південної Росії (около 70%) і замешкують порічче Припеті, Стрипи, Бугу, Днїстра, Дону та Дніпра, північно-східну область Кавказу (Кубанці), північно-східну Бесарабію та полудневий Крим. Україна — плодами своєї землї причиняють ся до загального богацтва Росії, творять природний шпихлїр її, даючи північній імперії 70% загальної продукції вугля, 60% тютюну, 50% цукрової продукції, та 38% желїзничої індустрії та фабрикатів. Тут саме — кінчить автор статтю — є в дїйсности найслабше місце Росії, а коли відсунеть ся московську імперію (очевидно через відорваннє України) від Чорного моря, — то Росія хоч усе таки лишить ся великою державою на Сході — однак безпокоїти Европу перестане та заколочувати постійний мир — тому горожанським обовязком европейських держав є знищити московські заборчі стремлїння до опанування Чорного моря. Сю статтю під такимже заголовком передрукувала також „Koblenzer Zeitung“ (в ч. з 13. жовтня, № 242), яку знова зреферували в останньому числї „Ukrainische Nachrichten“.

II. Загранична німецька преса. Під конець нашого огляду заграничної німецької преси не можемо поминути швайцарсько-німецьку часопись „Baseler Nachrichten“, яка в числї з 4. і 5. жовтня, № 448. і 449. помістила просторий звіт з відчиту д-ра Павла Рорбаха, який виголосив він минувшого місяця в Берлїнї про окуповані землї Польщі, Литви, Курляндії та України, предсказуючи нашому народови світлу будучнину та нові культурні здобутки.

Знова турецько-німецька часопись „Osmanische Lloyd“ (виходить в Царгороді) присвятила нам довшу замітку п. з.: „Die Ukraine, ein

neues Kriegsgebiet“ (в числї з 1. жовтня с, р.), в якій йде мова про російську Україну з нагоди здобуття Луцька та представляєть ся економічне значіннє України як шпихлїра Росії, яка дає північній імперії усї плоди землї та природи, а в заміну дізнає вікового гнету та національного переслідування.

(Далї буде).

До наших Впв. Передплатників!

На численні рекламації і зажалення, що наші Вп. Передплатники не дістають „Укр. Слово“ правильно або і деколи (як приміром на Угорщинї) зовсім не одержують, повідомляємо, що ми правильно кожньої днини висилаємо всім передплатникам нашу часопись. Вина отже недоручувань лежить в неправильнім — як звичайно у воєннім часї, — фунґованню почтових урядів. Ми зі своєї сторони зробили всякі представлення і зажалення і одержали запевненнє, що в сих днях ті недомагання і неточности будуть усунені так, що наші Вп. Передплатники будуть одержувати точно нашу часопись. Все зробимо, щоби „Укр. Слово“ задержало се горяче признаннє і ту прихильність, з якою стрінуло його наше ідейно думаюче Громадяство. Зі своєї сторони будемо просити о точне плаченнє передплати і вирівнаннє залеглостей, бо як дневник независимий опираємо наше видавництво лише на передплатниках!

Адміністрація.

НОВИНКИ.

— **Чим се пояснити?** Як нас інформують з парохіяльних урядів від дня 23. червня стали знов напливати зголошення переходів на латинський обряд, Як відомо нам в часї московського панования такі події не лучали ся. Тодї нетолерантні зглядом унії були лише... Москалї. Вістка ся вражає нас болючо, бож знаємо з досвіду й історії послїдних років, що такі переходи спричинюєть ся головно в насильний спосіб серед кругів ріжнородної служби. Перворядну марку виробив собі в тім зглядї львівський маґістрат та його управа трамваїв. Значить, що від 23. червня зачала ся знов стара практика. А всьо воно дїєть ся в католицькій державі...

— **Ще один спомин.** Граф Володимир Бобринський, як приїхав з російським штабом у Львів, став відразу знаменито орієнтуватись у цїлому містї. Казав себе просто вести на ул. Баторія, де в імени русскаго царя випустив вязнів, потому обїздив всї москвофільські товариства і „пашкою“ розривав австрійські печатки на дверях. Та що дивнїйше, він стрінув богато знакомих Львовян. Під готелем Жоржа першого дня розмовляв з деякими львівськими личностями. Люде деякі дивували ся. А то річ зовсім проста: В роцї 1909 відбув ся був у Львові банкет в честь Бобринського. Ось що пише сам Бобринськай про нього у наведеній нами вчера книжцї (стор. 59.):

„Сильное впечатлѣніе на меня произвелъ этотъ польскій банкетъ, даный въ честь Русскихъ и Русскихъ не космополитовъ а открытыхъ націоналистовъ. пріѣхавшихъ въ Львовъ къ своимъ русскимъ братьямъ. Сильно было это впечатлѣніе, какъ по составу присутствующихъ, такъ и по составу отсутствуюшихъ. Тутъ были польскіе члены вѣнскаго парламента и галиційскаго сейма, предсѣдательствовалъ и. д. львовскаго городского головы, былъ тутъ армяно-католическій архіепископъ, профессора Львовскаго университета, журналисты, земливладѣльцы, банкири“.

Відти ґр. Бобринський мав у Львові богато знакомих.

— **Українець висвободжений із сербської неволї.** Як доносили часописї, болгарські війська при здобуттю Нїшу увільнили богато австро-угорських полонених, яких Серби при відвороті полишили як неспосібних до дальшого транспорту.

Між ними був і наш земляк відомий з концертових виступів, барітоніст, член „Бандуриста“, п. Михайло Гарасевич. Він перебув у неволї довший час, два рази переходив тиф і тепер мусить піддатись важкій операції. Брата його професора, Олександра. вивезли Москалї при відвороті з під Львова.

— **Котюзї по заслузї.** Урядові дневники приносять вістку, що суд краєвий в Празї в справі чеського посла Дра Карла Крамажа обвиненого о злочин зради стану і злочин проти воєнної сили держави, запорядив конфіскату його движного й недвижного майна для евентуальної обезпеки відшкодовання для держави. Так само сконфісковано майно чеського посла Альойзія Рашина та секретара редакції „Narodni Listy“ Вінкентія Червенки.

Пригадуємо, що Др Крамаж звісний москвофіл, приятель Володимира Бобринського оженений з Московкою є чоловіком незвичайно богатим і властителем фабрик.

— **Доля през. Рутовського.** Москалї мимо всїх обіцянок і приречень не то що не випустили Рутовського, але ще й відослали до Київської кріпости. Причиною мало бути письмо від родини, у якому російські власти догадувались чогось небезпечного для цїлости царської імперії.

— **Віспа у Львові.** Міський фізикат провірив від 29. падолиста до 5. грудня у Львові 75 случаїв віспи, в тім 5 случаїв у осіб чужосторонних. Найбільше ширить ся пошесть в жовківській та городецькій дїльницї. Репресійних средств при щепленню віспи доси ще не примінено, бо місто не розпоряджує достаточною скількістю коровянки, котра має в найблисших днях прийти з Відня. Недостача її однак не впливає на щепленнє віспи у приватних лїкарів, бо деякі львівські аптики є заосмотрені в достаточну її скількість.

— **Гарні відносини.** З Буська жалують ся люде, що головна трафіка не принимає українських часописей тому, що правительственний комісар заборонив. Гарні відносини і гарний пан комісар!

— **Спростованнє оповістки від Видїлу „Учительської Громади“.** З причини поважної перешкоди скликану на суботу д. 11 грудня с. р. конференцію в справах народного виховання молодїжи відкладає ся на найблисший четвер о год. 5. попол. в салї I. A. кл. академічної ґімназії (Народний Дім).

— **Вивезені Москалями** ученики української ґімназії Роман і Стефан Іванцї проживають тепер в Єнесейській ґубернії і уїздї, Кемское, Бобровськая волость.

— **Як українські ґазети зі Львова і з Черновець йдуть до Америки.** Амер. „Свобода“ з дня 6 падолиста пише: Від часу увільненя Львова і Черновець одержали ми перший раз українські ґазети аж ось недавно, перед кількома днями. Причиною довшої перерви були без сумніву перерви в комунїкації і перепони izза холери, яка панувала (і ще до певної міри панує) у Львові і в околици.

З українських ґазет у Львові одержали ми лиш кілька чисел популярного дневника „Українського Слова“; натомісць не одержали ще анї „Дїла“ анї „Свободи“.

З Черновець одержали ми кілька чисел тижневника „Народного Голосу“.

— **Російські бранцї.** Передвчера переходила улицями Львова в глибину монархії ґрупа російських полонених салдатів, зложена з 400 людей. Лиця їх вказують на тяжкі хвилї, які переходили в послїдних боях, Рівнож і верхнє убраннє вказує, що в російськім війську не дїєть ся добре.

— **Зєдиненнє всїх польських партій в „польськім колї“.** „Gazeta wieczorna“ доносить, що польські сторонництва, які доси стояли поза „колом польським“, заявили через своїх заступників, що вступлять до польського кола. В тій справі відбулись у Віднї конференції, на яких обі сторони заявили, що признають потребу одноцїльної національної полїтики, супроти подій, перед якими стоїть польська нація. Сподїємось — пише кореспондент „Gazety wieczornej“ — що сторонництва, які доси стояли осторонь від Начального Народнього Комітету, покинуть відокремленнє та вишлють до сеї інституції своїх представників. В той спосіб всї австрійські Поляки станують збитою лавою супроти грядучих подій. Що єдинять ся також соціялдемократи, нема чого й дивуватись. Теперішне рішеннє — пише дальше „Gazeta wiecz.“ — їх представників є тільки вислїдом дотеперішнього їх поступованя. Годить ся пригадати, що і нїмецько-австрійські соціяльні демократи дїлають нинї в порозумінню з нїмецькими міщанськими партіями. Аджеж меморіял австрійських Нїмців, що домагаєть ся між иншим відокремлення Галичини, підписали не тільки нїмецькі народовцї та християнські суспільники, але також нїмецьні соціялїсти.

Незвісно тільки, чи вступить до спільної орґанїзації партія Стапінського. Ся ґрупа доси не зясувала свого становиска.

Вороги польської нації — кінчить кореспондент — котрі ликували izза розбиття Поляків, та використували уміло всї партійні незгоди, побачать незадовго сконсолїдований польський табор, що прямує до одної цїли: до утворення польської державности в звязи з габсбурською монархією, Стаття кінчить ся нарисом з будуччини Польщі: На партійні борби буде місця досить в польськім вільнім Соймі.

— **Рабунки російських офіцерів.** В руки австрійських військових властей попав ся розказ одного з російських корпусних комендантів. Між иншим сказано там: Козаки збещестили російське імя не тільки в Галичинї, але і в цїлому світї; нинї рабують вони вже наших власних підданих. Подібні рабунки стрічаєть масово також і у инших ґруп наших військ. Є се велика ганьба тим більше, що рабоване населеннє не має нїякої защити, та що в сих нелюдських вчинках беруть участь офіцери. Коли-б зроблено трус серед офіцерів, що стоять в полї, то найшлоб ся там много краденних річей, упряжі, шкла, образів, срібла, золота.

Тепер взялись наші жовнїри до ще більше ганьблячих вчинків. Рабують вони збігцїв і виселенцїв. Сим нелюдським вчинкам можна запобічи тільки караннєм проступників. Треба рівнож усунути козаків від полїційної служби.

В кождій замешканій оселї мусить бути полїція, котра-б арештувала кождого допускаючого ся рабунку козака чи салдата. Найлїпше було б, коли-б полїція йшла безпосередно за армією.

— **Нїмецько-французька обміна інвалїдів.** До четвертої з ряду обміни тяжко ранених та інвалїдів, приготовано доси в Ліонї 250 Нїмцїв, а в Констанци 1000 Французів, з сього числа прибуло в свояси 117 Нїмцїв та 372 Французів.

— **Незвичайне явище природи в Тиролю.** З Інсбруцї доносять, що 1. грудня с. р. між 12. а 2. годиною в ночи запанувала в околицї сильна буря з громами. Темну ніч освічували що хвилї сильні блискавки, а нічний супокій непокоїли раз в раз громи. Притім падав уливний дощ. Се явище о стільки знаменнїйше, що недавно тому настала в Тиролю сильна зима.

— **Вінчаннє на нїмецькім дворі.** Вінчаннє князя Йоахіма, сина Цїсаря Вільгельма з княжною Фон Ангальт відбудеть ся в лютім 1916 р.

— **Рівномірний роздїл масла в Нїмеччині.** Союзна Рада має видати розпорядок, котрий управильнює рівномірний роздїл масла в Нїмеччинї. Сї околицї, які відчувають недостачу сього артикулу, будуть одержувати його з околиць богатших в масло.

— **Воєнна хірургія.** Відношеннє вбитих до ранених в теперішній війнї як 1 до 6 є таке саме, які давнїйше. Зменшилось значно тільки число тяжко раненнх. Нинїшні крісові кулї прошивають тїло з незвичайною силою. Коли стрінуть на опір внутрішних орґанів, то розривають їх, та спричинюють смерть. Часто однак виходить куля на скрізь, а внутрішні орґани влучені з боку усувають ся їй з дороги завдяки своїй елястичности. Нинїшна хірурґія держить ся більше консервативних засад. Рідко виймаєть ся кулї та переводить ся ампутуції. О скільки се можливе, зіставляєть ся лїченнє самій природї. Що до ран в черевну яму, то запримічено. що забрані за скоро з поля бою жовнїрі скорше вмирають, чим ті, що позістають в полї, в цїлковитім супокою через екийсь час. Дослїди виказали, що цїлковитий супокій спричинює заклеюваннє перерваних кишок та очеревної та запобігає її запаленню.

— **З буденного життя в Варшаві.** Як дешево ще й тепер можна жити в Варшаві свідчить спис потрав одного з перворядних ресторанів: біфштик коштує 1 марку, віденський шницель 1 марку, теляча печеня 1 марку, компот 50 фенігів!

— **Рідкий філянтроп.** А. Карніґе з Амстердаму, з нагоди 80-лїтної своєї річницї уродин, заявляє, що цїле своє майно записує на добродійні цїли. Вірний тому принципови цїле життє, видав він доси 1 мілїярд 600 мілїонів марок, і своєю добродійністю не в одному зменшив терпіннє нещастних людей.

— **Полонений Українець Омелян Скоморовський** просить за посередництвом нашої часописї о вістку про свою родину іменно маму і сестру.

ОПОВІСТКИ.

Субота, дня 11. грудня 1915.

Нинї: 11. с. м. гр-кат. Стефана м. римо-кат. Дамазого п.

Завтра: 12. грудня. гр.-кат. Філїмена ац. римо-кат. Александра.

○ Від Укр. Сам. Помочи. Пригадує ся Вп. Паням, котрі мають ходити за жертвами на ялинку, що сходини в тій справі відбудуть ся ві второк т. є. 14-го грудня о 3-ій год. по полудни в канцелярії Укр. Сам. Помочи Копер-

ника 36. На ті сходини просить ся також ті Пані, котрі належать до тіснійшого комітету, як також і ті всї, що були на послідних сходинах і інтересують ся тою справою. Зазначує ся еще раз, що ялинка при вул. Коперника так як і обдаровання Укр. жовнярів в других шпиталях відбуде ся в Навечерів наших Свят Різдвяних т. є. 6. I. 1916.

Просить ся о щедрі жертви на ту ціль Укр. Сам. Поміч надїє ся що всї ті Пані, котрі зголошували ся ту яко Самаританки, а задля браку місця не могли бути приняті, займуть ся тепер ревно збираннєм жертв для тих нещасних котрим хотїли своєю працею служити. Укр. Сам. Поміч вже з гори всїм тим Добродїям, що причинять ся до побільшення датків складає сердечну подяку.

ЖЕРТВИ.

Золоте українське серце.

Парохіяни з Жирави на руки Вс. о, декана Івана Винницького (в коронах): Іван Климкович 1·—, Марія Сенїв 2.—, Анна Давидюк 1·20, Олена Вербовська 2·—, Маґда Кульчинська 1·—, Маґда Шоломинська 1·—, Ганка Венґер 1·—, Анна Білоус 1·—, Василь Вербовський 2·—, Орина Іванців 1·—, Настя Пундур 1·—, Марія Польова 2·—, Марія Дзвинар 1·—, Настя Пундур 2·—, Анна Вербовська 2·—, Анна Кусіль 1·—, Софія Тішик 1·—, Марія Щербата 1·—, Гася Липовьська 1·—, Каська Кузик 1·—, Каська Бабій 1·—, Рузька Бабій 1·—, Анна Щербата 2·—, Паранька Ліва 1·—, Кіндрат Гунька 1·—, Марія Бабій 2·—, Іван Николич 1·—, Паранька Руда 1·—, Каська Кіндирієь 1·—, Маланка Василишин 1·—, Марія Сохан 1·—, осиф Балацько 2·—, Іван Рудий 1·—, Анна Саляк 1.—, Варварка Кука 1·—, Явдоха Голяк 1·—, Данило Калинець 1·—, Марія Білоус 1·—, Каська Тішик 1·—, Анна Пивовар 1·—, Анна Давидів 1·—, Анна Вербовська 1·—, Феська Мендоха 1·—. — Разом 52 К. 20 сот.

Послїдні вісти.

З ГОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 10. грудня 1915.

На російськім фронтї.

Місцями незначні вивідні бої; впрочім на фронтї супокій.

На італійськім фронтї.

На прибережньому фронтї панував вчера, поминувши артілерійский огонь та меньші підприняття, супокій. Неприятельська діяльність на укріплені области Лярдари і Ріви тріває дальше. Пополуднї заатакувала італійська піхота наші становиска на горі Віс та на захід від неї (між Хіс а долиною Концеї); ми її відкинули з великими для неї втратами.

На сербськім фронтї.

На південь від чорногорскої північної границї переслїдуємо ворога дальше.

Заступник шефа Генерального Штабу пільний маршалок-поручник Ф. Гефер.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Оголошення.

Видає і відвічає за ред.: Д-р Садїв Голубович. Друкарня А. Гольдмана, Львів, ул. Сикстуська 19